

Servizo Galego de Saúde	
Xerencia Servizo Galego de Saúde	

Protocolo

Protocolo de toma de mostras
de alcol e drogas en sangue na provincia de Lugo

Introdución:

O obxectivo deste protocolo é garantir o correcto cumprimento dos requisitos técnicos, organizativos e médico legais establecidos no noso ordenamento xurídico en relación coa obtención de probas biolóxicas para a análise da alcolemia e/ou presenza de drogas no sangue.

Quedan excluídas deste protocolo as determinacións de alcolemia ou drogas ordenadas pola autoridade xudicial que se realicen sobre mostras biolóxicas obtidas para levar a cabo unha prestación asistencial. Aclárase unicamente que os laboratorios dos hospitais da provincia de Lugo (HULA, Hospital da Costa e Hospital de Monforte) manteñen, por protocolo, as mostras de sangue con fins clínico-asistenciais durante un máximo de 48h tras a extracción.

Normativa a aplicar:

- Lei 6/2014, do 7 de abril, que modifica o texto articulado da Lei sobre tráfico, circulación de vehículos de motor e seguridad viaria.
- Lei 18/1989 do 25 de xullo de bases sobre tráfico, circulación de vehículos de motor e seguridad viaria.
- Real decreto lexislativo 339/1990 do 2 de marzo que aproba o texto articulado da Lei sobre tráfico, circulación de vehículos de motor e seguridad viaria.
- Real decreto 1428/03 do 21 de novembro, Reglamento xeral de circulación.
- Orde JUS/1291/2010, do 13 de maio, pola que se aproban as normas para a preparación e remisión de mostras obxecto de análise polo Instituto Nacional de Toxicología e Ciencias Forenses.

Prestación:

Extracción de sangue a persoas conducidas por axentes da autoridade (Policía Nacional, Garda Civil de Tráfico, Policía Local, etc.) e que de forma voluntaria solicitan determinacións de laboratorio para:

- Análises de alcolemia naqueles supostos que imposibilitan a determinación no aire expirado ou de drogas en sangue no caso de causa xustificada.
- Como análise de contraste por solicitude do interesado.

Metodoloxía:

- Con carácter xeral, a obtención das mostras levarase a cabo nos hospitais públicos existentes (HULA, Hospital da Costa e Hospital de Monforte).
- O solicitante incluirase no Rregistro en Admisión de Urxencias, ou PAC, como terceiro obrigado ao pago, co fin de proceder á facturación do procedemento, ben a este, se é para análise de contraste, ben á Administración correspondente.
- Formalizarase unha acta de solicitude de obtención de mostras biolóxicas no formato achegado por parte dos axentes da autoridade.
- O solicitante previamente deberá asinar o consentimento para a extracción. De non asinalo voluntariamente, farase constar na folla de extracción. En ningún caso se forzará a extracción a ningunha persoa contra a súa vontade, salvo con orde expresa da autoridade xudicial.
- O axente policial que conduce o solicitante deberá identificarse co seu número profesional e corpo o que pertence.
- A extracción será realizada sempre en presenza do axente da autoridade.
- A extracción será realizada por persoal de enfermería nas condicións adecuadas para non desvirtuar a proba.

- Débese utilizar xiringa e agulla dun só uso, con antiséptico non alcólico. Nunca se empregará alcol, tintura de iodo ou outros disolventes con fraccións volátiles como desinfectantes.
- Os tubos de extracción poden ser achegados polos axentes da autoridade. Usaranse preferentemente 2 tubos de 5 ml de tapón gris (oxalato potásico como anticoagulante), no caso de non dispor destes tubos usaránse tubos de color lila (EDTA como anticoagulante). En ningún caso se deben destaponar os tubos.
- Identifícaranse debidamente os tubos coa etiqueta que a chegue o membro das forzas de seguridade. O volume de extracción será de 10 ml que se repartirán en 2 tubos, 5 ml cada un e procurarase a enchedura dos 2 tubos.
- Asegurarase que os 2 tubos estean ben pechados e inverteñanse sen axitar para unha boa mestura do anticoagulante.
- Os tubos identificados introduciránse en sobres acolchados, 1 para cada tubo (subministrados polo hospital), xunto co formulario achegado polas forzas de seguridade e que levará copia da etiqueta adherida ao tubo.
- Estes sobres pecharánse á vista das partes implicadas, asinando na zona de peche do sobre o extractor, o solicitante e o axente da autoridade. Poñerase cinta adhesiva enriba das sinaturas.
- Asinarase a acta de extracción (anexo 2), e unha copia entregárselle ao axente e outra será arquivada na admisión de urxencias, de forma conjunta coa folla de consentimento e a solicitude de extracción, nun AZ por data de extracción e por un período non inferior aos 5 anos, momento en que se poderá destruir.
- Os sobres entregáranse ao responsable da quenda de celadores en urxencias e este depositáraos no armario de custodia do laboratorio central do hospital.
- No caso de que a mostra se extraía fóra dos hospitais (HULA, Hospital da Costa ou Monforte), serán traídas aos devanditos centros polos axentes da autoridade e serán entregados ao responsable de celadores en urxencias, e este, unha vez diligenciada a entrega, depositará no armario de custodia do laboratorio central de cada un dos centros. A documentación (consentimento, solicitude de extracción e acta) será depositada na admisión de urxencias do hospital receptor.
- Tal e como recolle a normativa de aplicación, o Hospital encargarase do envío das mostras. Con carácter xeral, o sobre coas mostras remitírse ao Instituto Universitario de Medicina Legal de Santiago de Compostela (salvo instrución contraria en cada caso), xunto co formulario achegado polas forzas de seguridade. O receptor será o responsable de remitir os resultados ao xulgado de procedencia ou ao corpo de seguridade que tramitase a devandita demanda.
- Aos seis meses da posta en marcha deste procedemento serán avaliados especificamente polas partes participantes os aspectos relativos a volume de demanda de probas de drogas e ao funcionamento de traslado das mostras obtidas nos centros sanitarios diferentes aos hospitais (HULA, Hospital da Costa e Monforte).

Documentación anexa

- Anexo 1: Folla de consentimento de extracción e realización de análises clínicas
- Anexo 2: Acta de extracción de muestras de sangre e/ou recollida de muestra de orina
- Anexo 3: Centros dependentes da EOXI de Lugo, Cervo e Monforte e horarios de funcionamento, onde é posible a obtención, con carácter extraordinario, de muestras biolóxicas

Anexo 1**FOLLA DE CONSENTIMENTO DE EXTRACCIÓN E REALIZACIÓN DE ANÁLISES CLÍNICAS**

D/Dna..... con DNI nº

Estando no Servizo de Urgencias do Hospital da EOXI de Lugo,
Cervo e Monforte, pertencente ao Servizo Galego de Saúde e en presenza do
facultativo con nº de colexiado

Unha vez informado do procedemento de recollida de mostras biolóxicas e dos fins para os que se realizan dou, a miña AUTORIZACIÓN para a extracción de mostras de sangue e/ou recollida de mostras de urina para a realización das probas de detección e determinación de etanol, estupefacientes, psicotrópicos, estimulantes ou outras substancias análogas, en presenza dos axentes da autoridade.

Para que así conste onde proceda, asino este documento en

..... a de de 201

Asdo.:

Solicitante

Asdo.:

Facultativo (selo e nº col.)

Anexo 2**ACTA DE EXTRACCIÓN DE MOSTRAS DE SANGUE E/OU RECOLLIDA DE MOSTRA DE URINA**

Dr/a Col. nº
Enfermeiro/a Col. nº
Instructor Nº prof.
Solicitante DNI

De conformidade co R.D. 1428/2003 de 21 de novembro de 2003, realizaase a extracción de mostras de sangue e recollida de mostras de urina para a realización das probas de detección e determinación de etanol, estupefacientes, psicotrópicos, estimulantes ou outras substancias análogas, entre as que se incluirán en calquera caso os medicamentos ou outras substancias, para a súa remisión ao laboratorio correspondente.

Hora da extracción de sangue e/ou recollida de mostras de urina: /

Conservante utilizado: FLUORURO DE SODIO E OXALATO POTÁSICO

Para que así conste onde proceda, asinan esta acta en a
..... de de 201

Asdo.:

Solicitante

Asdo.:

Facultativo

Asdo.:

Instructor/a

Asdo.:

Enfermeiro/a

Anexo 3

CENTROS DEPENDENTES DA EOXI DE LUGO, CERVO E MONFORTE E HORARIOS DE FUNCIONAMENTO ONDE É POSIBLE A OBTENCIÓN DE MOSTRAS BIOLÓXICAS.

CENTRO DE SAÚDE	HORARIO
Abadín	Mañá
Alfoz	Mañá
Antas de Ulla	Mañá
As Nogais	Mañá
Baralla	Mañá
Barreiros	Mañá
Becerréa	24 horas
Begonte	Mañá
Bóveda (Rubián)	Mañá
Burela (hospital)	24 horas
Carballido	Mañá
Castro de Rei	Mañá
Castroverde	Mañá
Courel, O (Folgoso e Seoane)	Mañá
Cervantes	Mañá
Cervo (San Cibrao)	Mañá
Chantada	Mañá
Corgo	24 horas
Cospeito	Mañá
Fonsagrada, A	Mañá
Foz	Mañá
Friol	Mañá
Guitiriz	24 horas
Guntín	24 horas
Incio, O	Mañá
Láncara	Mañá
Lourenzá	Mañá
Lugo (HULA)	24 horas
Meira	24 horas
Mondoñedo	24 horas
Monforte de Lemos (hospital)	24 horas
Monterroso	Mañá

CENTRO DE SAÚDE	HORARIO
Muras	Mañá
Navia de Suarna	Mañá
Ourol	Mañá
Outeiro de Rei	24 horas
Palas de Rei	24 horas
Pantón	Mañá
Paradela	Mañá
Páramo, O	Mañá
Pastoriza, A	Mañá
Pedrafita	Mañá
Pol	Mañá
Pontenova, A	Mañá
Portomarín	Mañá
Pobra de Brollón	Mañá
Quiroga	24 horas
Ribadeo	24 horas
Ribas do Sil	Mañá
Ribeira de Piquín	Mañá
Riotorto	Mañá
Samos	Mañá
Sarria	24 horas
Saviñao, O	Mañá
Sober	Mañá
Taboada	Mañá
Trabada	Mañá
Triacastela	Mañá
Valadouro	Mañá
Vicedo, O	Mañá
Vilalba	24 horas
Viveiro	24 horas
Xermade	Mañá
Xove	Mañá

Autoría

Coordinación:

José Ramón Barba Queruga
Director de Procesos de Soporte da EOXI de Lugo, Cervo e Monforte

Antonio García Quintáns
Xerente da EOXI de Lugo Cervo e Monforte

Jose A. Varela Agrelo
Presidente de Audiencia Provincial de Lugo

Grupo de trabalho:

José Ramón Barba Queruga
Director de Procesos de Soporte da EOXI de Lugo, Cervo e Monforte

Juan J. Begué Lezaun
Ex-Fiscal xefe da Audiencia Provincial de Lugo

Rosendo Bugarín González
Director de Procesos sen Ingreso e Urxencias da EOXI de Lugo, Cervo e Monforte

Ramón Carballo Páez
Subdelegado do Goberno en Lugo

Fernando Fernández Lamelo
Director de Procesos con Ingreso da EOXI de Lugo, Cervo e Monforte

Elisardo Fernández Vázquez
Xefe da Policia Autonómica de Lugo

Antonio García Quintáns
Xerente da EOXI de Lugo Cervo e Monforte

Miguel A. González Anas
Tenente coronel da Garda Civil de Lugo

Dolores Malz Suárez
Xefe de Servizo de Análisis Clínicos do Hospital Universitario Lucus Augusti de Lugo

Manuel Méndez Novo
Xefe da Policia Local de Lugo

Darío Reigosa Cubero
Máxistrado decano dos xulgados de Lugo

Jose Manuel Rio Espiño
Oficial de Atestados da Policia Local de Lugo

Manuel Teijeiro Sande
Comisario provincial de Lugo

Jose A. Varela Agrelo
Presidente da Audiencia Provincial de Lugo

Francisco J. Varela Rodríguez
Medico forense do IMELGA en Lugo

Xunta de Galicia
Servizo Galego de Saúde
Xerencia de Xestión Integrada de Lugo, Cervo e Monforte
Lugo, 2015

Edita: Xunta de Galicia. Servizo Galego de Saúde. Xerencia de Xestión Integrada de Lugo, Cervo e Monforte

D. L.: C 1765-2015

Imprime: Xunta de Galicia. Servizo Galego de Saúde. Xerencia de Xestión Integrada de Lugo, Cervo e Monforte